

**Любомльський ліцей № 1 імені Наталії Ужвій
Любомльської міської ради Ковельського району Волинської області**

**Навчальна програма.
«Польська мова як друга іноземна. 5 клас»
для закладів загальної середньої освіти**

Любомль, 2022

Вступ

Зміст навчання другої іноземної мови у 5-му класі створено на засадах сучасних науково-теоретичних положень щодо організації процесу навчання іноземних мов учнів підліткового віку. Вона враховує вікові психофізіологічні особливості та можливості школярів цієї вікової категорії, ґрунтується на їхньому досвіді у вивченні інших предметів, зокрема рідної та першої іноземної мови, забезпечує виконання практичної (комунікативної) мети навчання, а також передбачає реалізацію завдань освіти, виховання і розвитку особистості школярів у процесі отримання базової освіти, спрямовується на формування в учнів ключових і міжкультурної іншомовної комунікативної як предметної компетентностей.

Метою навчання польської мови в школі як другої іноземної є формування компетентного мовця, свідомого громадянина України, здатного використовувати іноземну мову як для спілкування в реальних життєвих ситуаціях, так і для самоосвіти та самовдосконалення в галузі майбутньої обраної професії.

Навчання другої іноземної мови ґрунтується на загальнодидактичних і методичних принципах, як і навчання першої іноземної мови, але має специфічні ознаки. Оскільки оволодіння учнями другою іноземною мовою відбувається в умовах контактування рідної та першої іноземної мов, це спричиняє виникнення проблем інтерференції з боку не лише рідної мови, але й першої іноземної. Тому у процесі навчання другої іноземної мови необхідно спиратися на врахування особливостей рідної мови і першої іноземної, щоб передбачити всі можливі труднощі навчання другої іноземної мови.

Вплив першої іноземної мови на вивчення другої сильніший, ніж вплив рідної мови, що одночасно розширює можливості для позитивного перенесення знань, навичок і вмінь з першої іноземної мови на другу.

Тенденції, зумовлені процесами глобалізації міжнародних контактів, де іноземній мові належить визначальна роль важливого засобу міжкультурного спілкування, насамперед мають знайти чітке відображення у змісті навчання другої іноземної мови. Отже, **завдання** навчального курсу «Польська мова як друга іноземна» в школі:

- формування здатності ефективно використовувати іноземну мову як з метою спілкування в реальних життєвих обставинах, так і з метою здобуття та розвитку знань;
- комплексне оволодіння всіма видами мовленнєвої діяльності (аудіюванням, говорінням, читанням, письмом), концентричність пред'явлення навчального матеріалу, ситуативну обумовленість вправ і завдань;
- взаємопов'язане і збалансоване навчання всіх видів мовленнєвої діяльності, враховуючи, що кожен із них є метою і засобом навчання;
- сприяти вихованню в учнів толерантного ставлення і поваги до культури, звичаїв, способу життя інших народів;
- реалізація культурологічного підходу до навчання, використовуючи завдання, що сприяють моделюванню ситуацій мовленнєвої взаємодії за принципом діалогу культур;

– створення комунікативної атмосфери на уроках, наближення її до умов реального спілкування, забезпечення можливості багатоканальної мовленнєвої взаємодії через виконання різноманітних індивідуальних, парних і групових вправ і завдань у залежності від соціальних потреб спілкування;

– особистісна орієнтованість навчального матеріалу, зумовлена віковими особливостями учнів, їхніми інтересами, навчальним і життєвим досвідом, перспективами майбутньої діяльності;

– створення на уроках навчальних мовленнєвих ситуацій, що дозволяють відтворювати у навчальному процесі атмосферу реального спілкування, дотримуючись лінгвістичних і соціокультурних норм, прийнятих у країнах, мова яких вивчається;

– виконання не тільки практичної (комунікативної), але й виховної, розвивальної, освітньої цілей навчання;

– виконання завдань діяльнісного, проблемного, творчого характеру, що сприяє розвитку креативного мислення, загальнонавчальних умінь, усвідомленого використання власного навчального досвіду, в тому числі у вивченні рідної та першої іноземної мови, міжпредметних зв'язків, об'єктивного оцінювання та переосмислення рівня своїх навчальних досягнень.

Зміст навчання другої іноземної мови створюється на ідеях оволодіння нею у контексті міжкультурної парадигми, що передбачає взаємопов'язане засвоєння мови і культури. У зв'язку з цим одним із основних завдань навчання доцільно розглядати формування в учнів здібностей, готовності та бажання брати участь у міжкультурній комунікації у межах найтипівіших сфер і тем спілкування та самоудосконалюватися в подальшому оволодінні іншомовною комунікативною діяльністю відповідно до власних викликів і потреб. Виконання цього завдання забезпечує діяльність, спрямовану на розвиток полікультурної та мультилінгвальної мовної особистості школяра вже на першому році вивчення мови.

Узагальнимо зазначені вище характеристики, за якими зміст навчання повинен:

1) відповідати актуальним комунікативно-пізнавальним інтересам учнів підліткового віку і відбивати реальні потреби використання мови як засобу спілкування, бути максимально наближеним до умов і цілей реальної міжкультурної комунікації;

2) стимулювати розвиток інтересів учнів та позитивного ставлення до другої іноземної мови, здійснювати вплив на їхню мотиваційну сферу;

3) бути спрямованим на прилучення учнів не тільки до нового для них мовного коду, але й до культури народу, носія цієї мови, що має забезпечуватися чітким усвідомленням найголовніших спільностей та розбіжностей між чужою та рідною культурою, згідно з чим навчання другої іноземної мови поступово має організовуватись у формі діалогу культур;

4) ґрунтуватися на досвіді оволодіння школярами рідною та першою іноземною мовою, враховувати загальнонавчальний досвід учнів, набутий ними під час вивчення інших предметів (міжпредметні зв'язки);

5) забезпечувати освітні, виховні та розвивальні потреби школярів, у тому числі стимулювати їхню самостійну діяльність, спонукати до рефлексії щодо якості власних навчальних досягнень.

Нормативно-правова база, на основі якої укладено програму: Закон України «Про освіту», Закон України «Про повну загальну середню освіту», Державний стандарт базової середньої загальної освіти, освітня програма Любомльського ліцею №1 імені Наталії Ужвій, модельна програма «Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун Є. Л.) .

Польська мова як друга іноземна
5 клас
70 год, 2 год. на тиждень

Очікувані результати навчання учнів	К-сть годин	Зміст навчального матеріалу	Види початкової діяльності
Учні 5-го класу: – артикулюють голосні та приголосні звуки; – знають букви алфавіту; – за зразком відтворюють графічний образ букв, слів, словосполучень, речень; – розрізняють загальноживані слова, які проговорюються дуже повільно, з високою якістю артикуляції та підтверджуються невербальними засобами; – знають назви овочів, фруктів, тварин та відтворюють їх.	10	А – як Алфавіт. Граматика та фонетика: ● Голосні та приголосні в польській мові (вимова та написання); ● Алфавіт; ● Написання літер; ● Двознаки; ● Вимова літер l, ł; ● Позначення м'якості приголосних; ● Носові голосні. Лексика і комунікація: ● Предмети довкілля; ● Назви овочів та фруктів; ● Назви тварин.	– чітке і правильне вимовлення голосних та приголосних звуків, слів із голосними і приголосними звуками; – поскладове читання та читання цілими словами; – написання голосних і приголосних букв за зразками, поданими в зошитах з друкованою основою, за зразком, зробленим учителем на дошці, в зошиті. Написання буквосполучень; – списування рукописними буквами друкованих букв, складів, слів, словосполучень, речень. – запис складів, слів, словосполучень, речень під диктовку, за допомогою зорового

			диктанту (за предметними малюнками – повторювання за вчителем прослуханих простих слів, словосполучень, простих речень; – розучування коротких скоромовок для тренування вимови певних звуків; – читання вголос слів різної звуко-складової структури (в тому числі за складами), невеликі зв'язні тексти;
– читають про себе та вголос і розуміють нескладні слова, словосполучення та речення, що містять знайомий мовний матеріал; – реагують невербально на запитання, які потребують простих відповідей; – вміють вітатися, прощатися, представити себе або когось, знайомитися, висловити вдячність, просити вибачення; – розуміють та виконують найпростіші вказівки вчителя, що стосуються організації навчального процесу під час уроку;	6	Знайомство. Граматика та фонетика: • Особові займенники; • Дієвідміна дієслів: <i>nazywać się, mieć, być</i>; • Конструкція <i>jestem z...(Polski, Ukrainy)</i>; • Приголосні <i>sz - ś, cz - ć</i>. Лексика і комунікація: • Етикетні формули (привітання, прощання, представлення, вдячність і т.п.);	– використання доцільних форм звернень, привітань та прощання; – тренувальні фонетичні вправи; – прохання виконати якусь дію, пов'язану з навчальним процесом; – виконання основних математичних дій задля засвоєння числівників 1-10; – побудова за аналогією мікродіалогів з використанням етикетних формул; – слухання та прочитання вірша з метою знайти в опрацьованому тексті слова ввічливості;

– знають назви країн світу (в межах десяти); – відмінюють за особами дієслова <i>nazywać się, mieć, być</i> у теперішньому часі; – розуміють різницю між особовими займенниками <i>oni, one</i>; – знають напам'ять і пишуть числівники 1-10, словами називають і записують основні математичні дії; – знають та називають європейські та українські номери порятунку; – питають та коротко відповідають про самопочуття;		• Мовленнєві конструкції, які використовуються в школі (<i>Proszę przeczytać, napisać...</i>); • Прапори та назви країн; • Числівники 1-10; • Основні математичні дії; • Служби порятунку та їх номери телефону; • Опис самопочуття (<i>Jak się masz? Co słychać?</i>).	– робота з коміксами; – розгадування ребусів; – робота з мапою Польщі (позначення найбільших міст, річок, гір, країн-сусідів);
– розуміють короткі, прості вказівки, сформульовані повільно; – розрізняють граматичний рід іменників в однині, орієнтуючись на закінчення; – відмінюють дієслова за особами, які належать до дієвідміни -m, -sz, використовують їх у простих реченнях; – знають назви днів тижня; – знають назви предметів шкільного вжитку та шкільних предметів;	6	Моя школа. Граматика та фонетика: • Граматичний рід іменників в однині; • Дієвідміна -m, -sz; • Конструкції з дієсловами : <i>umieć, rozumieć, wiedzieć</i>; • Конструкція <i>w + nazwy dni tygodnia</i>; • Приголосні ł – w.	– підписування малюнків відповідними словами-назвами предметів шкільного вжитку; – диференціація родової приналежності слова за допомогою таблиці (<i>ten, ta, to</i>); – побудова запитань (<i>Co to jest? Czy to jest?</i>) та відповідей на них на основі малюнків; – розгадування кросвордів;

– використовують етикетні формули ввічливості; – будують прості запитання(<i>Co to jest? Czy to jest?</i>) та коротко відповідають на них; – описують свій розклад уроків на тиждень;		Лексика і комунікація: • Лексика, пов'язана зі школою; • Назви днів тижня; • Назви шкільних предметів; • Етикетні формули (<i>Smacznego! Na zdrowie!</i>) • Побудова простих питань та відповідей (<i>Co to jest? Czy to jest?</i>) • Розклад уроків на тиждень.	– робота з текстом (прочитання, переклад, визначення правдивості/неправдивості тверджень, відповіді на питання на основі прочитаного); – граматичні завдання з використанням дієслівних форм теперішнього часу; – робота з коміксами; – складання розкладу занять на тиждень на основі таблиці з малюнками; – фонетичні вправи;
– застосовують здобуті знання під час виконання різного виду тренувальних вправ на повторення вивченого матеріалу.	2	Ти це вже вмієш. Повторення матеріалу лекції 1-3.	– виконання тренувальних вправ, тестових завдань; – розв'язування кросвордів;
– демонструють розуміння ключових слів у висловленні, які проговорюються повільно і з паузами; – розрізняють граматичний рід прикметників в однині, орієнтуючись на закінчення;	6	Мудрий, як сова. Граматика та фонетика: • Граматичний рід прикметників в однині; • Називний відмінок однини іменників; • Дієвідміна -ę, -isz/-ysz;	– слухання аудіозаписів та повторювання тематичної лексики; – побудова запитань та відповідей на основі малюнків; – робота з картками з метою вивчення прикметників на

– відмінюють базові дієслова, які належать до дієвідміни -ę, -isz/-ysz; – застосовують мовленнєві конструкції <i>znać język..., mówić po...</i>; – будують запитання з допомогою питальних слів <i>jaki? Jaka? Jakie?</i> – описують предмети шкільного приладдя (називають їх, говорять, які вони (великий, малий, старий, новий тощо), вказують колір; – коротко описують друга, використовуючи прикметники на позначення зовнішності та рис характеру людини (високий, низький, повний, худий, працьовитий, лінивий тощо); – розуміють значення фразеологізмів із назвами тварин (не більше семи); – знають напам'ять і пишуть числівники 11-20;		• Конструкції <i>znać język..., mówić po...</i> Лексика і комунікація: • Назви шкільного приладдя (предмети з пенала); • Назви кольорів; • Найпростіші прикметники, які описують ознаки предметів та людей; • Фразеологізми з назвами тварин (<i>mądry jak sowa</i>); • Числівники 11-20; • Побудова запитань (<i>jaki? Jaka? Jakie?</i>); • Опис людей.	позначення рис зовнішності та характеру людини; – утворення антонімічних пар прикметників; – робота з текстом; – опис особи на основі малюнка або світлини; – тренувальні граматичні вправи з використанням дієслівних форм теперішнього часу; – слухання та прочитання вірша „<i>Dziwny pies</i>”, формулювання відповідей на питання на основі прочитаного; – розгадування ребусів; – створення прикметникового доміно; – вивчення скоромовок; – фонетичні вправи;
– знаходять спільні та відмінні ознаки в традиціях святкування Різдва в Польщі та Україні; – знають основну лексику, пов'язану з різдвяними святами; – вміють написати вітальну листівку;	2	Різдвяні свята. Лексика і комунікація: • Лексика, пов'язана зі святами; • Назви традиційних різдвяних страв;	– підписування малюнків за допомогою тематичної лексики; – робота з текстом на тему різдвяних традицій в Польщі;

– дають письмові відповіді на питання на основі прочитаного тексту;		● Основна інформація на тему різдвяних свят у Польщі; ● Написання святкових привітань.	– слухання та розучування різдвяних пісень і традиційних польських колядок; – створення святкових листівок; – написання листа святому Миколаю (за шаблоном);
– читають невеликі за обсягом тексти, дають відповіді на питання на основі прочитаного, виконують тестові завдання до тексту; – відмінюють базові дієслова, які належать до дієвідміни -ę, -esz, використовують їх для побудови простих речень; – чітко артикулюють носові голосні звуки; – знають основні прислівники на позначення часу; – висловлюють свої уподобання за допомогою конструкції <i>lubię +bezokolicznik</i>; – коротко описують щоденну активність за допомогою тематичних дієслів;	6	Як виглядає мій день? Граматика та фонетика: ● Дієвідміна -ę, -esz; ● Повторення всіх дієвідмін; ● Носові голосні. Лексика і комунікація: ● Дієслова, пов'язані з хобі та щоденною активністю людини; ● Прислівники на позначення часу (<i>rano, później</i>); ● Висловлення уподобань : <i>lubię +bezokolicznik</i>; ● Опис свого дня.	– слухання аудіозаписів та повторювання тематичної лексики; – вивчення тематичної лексики за допомогою ілюстративних малюнків; – відмінювання дієслів за особами в теперішньому часі; – робота з текстом; – продовження речень (<i>Kiedy tam wolny czas, lubię, Tomek lubi, Ewa lubi ...</i>); – класифікація дієслів за дієвідмінами у таблиці; – прочитання та переклад допису в блозі, формулювання відповідей на питання до прочитаного; – слухання та прочитання вірша «Szybko»;

			– проєктна робота: за допомогою малюнків зобразити свій день, а потім його усно описати;
– називають країни за зображенням прапора за допомогою конструкції <i>To jest..., To są...</i>; – знають назви національностей (не більше 12) чоловічого та жіночого роду, використовують їх у формі орудного відмінка однини та множини; – знають назви професій (в межах 20-ти), використовують їх у формі орудного відмінка, дають відповідь на питання про професію своїх батьків; – замінюють пропущені в тексті пісні слова на основі малюнків; – визначають правдивість або неправдивість тверджень на основі короткого прочитаного тексту, який містить знайомий мовний матеріал;	7	Ким ти є? Граматика та фонетика: • Орудний відмінок однини та множини; • Конструкції: <i>To jest Polska, To są Niemcy.</i> Лексика і комунікація: • Назви країн та їх мешканців; • Назви професій.	– слухання аудіозаписів та повторювання назв країн; – вивчення назв країн за допомогою зображень прапорів; – створення таблиці «Країна – національність чол.р. – національність жін.р » (Ukraina – Ukrainiec – Ukrainka); – тренувальні вправи з використанням форм орудного відмінка однини і множини; – робота з текстом; – робота з ілюстративними картками з метою вивчення назв професій; – розгадування ребусів; – фонетичні вправи на удосконалення вимови м'яких приголосних звуків;
– застосовують здобуті знання під час виконання різного виду	2	Ти це вже вмієш. Повторення матеріалу лекції 5-7.	– виконання тренувальних вправ; – розв'язування кросвордів; – заповнення анкети;

тренувальних вправ на повторення вивченого матеріалу.			– розгадування загадок;
– знають закінчення іменників та прикметників у знахідному відмінку однини, будують прості речення з використанням цієї граматичної категорії; – називають родинні зв'язки за допомогою тематичної лексики; – знають кількісні числівники 20-100; – вказують вік людини або тварини за допомогою кількісних числівників та іменників <i>rok, lat, lata</i>; – коротко описують свою сім'ю (члени сім'ї, їхні імена, вік, професії, уподобання тощо);	6	Маю велику родину. Граматика та фонетика: • Орудний відмінок однини та множини (повторення та закріплення); • Знахідний відмінок однини; • Числівники + <i>lat, lata</i>; • Носові голосні. Лексика і комунікація: • Назви членів сім'ї; • Числівники 20-100; • Опис сім'ї; • Повідомлення про вік людини.	– слухання аудіозаписів та повторювання тематичної лексики; – засвоєння назв родинних зв'язків на основі малюнків; – заповнення інформації на запропонованому родинному дереві на основі прочитаного тексту; – тренувальні граматичні вправи; – вичення пісеньки „Sto lat”; – робота з текстом; – заповнення інформації в таблиці на основі аудіозапису; – слухання пісні та визначення слів, які не відповідають прослуханому тексту; – проєктна робота: створити родинне дерево і представити в класі;
– знають основну лексику на тему одягу;	7	Не маю чого вдягнути. Граматика та фонетика:	– слухання аудіозаписів та повторювання тематичної лексики;

– використовують конструкції <i>mieć na sobie/ nosić/ ubierać się/ nakładać + biernik</i>, щоб назвати вбрання, яке вони носять; – описують речі гардеробу, називаючи їх розмір, колір, візерунок; – називають ознаки людини за кольором волосся та очей; – коротко описують свій зовнішній вигляд або зовнішність іншої людини, наприклад, однокласника; – знають кількісні числівники 100-1000; – називають ціну одягу, узгоджуючи кількісні числівники з іменниками <i>złoty, złote, złotych</i>; – обмінюються репліками на рівні мікродіалогу, використовують питання <i>Ile kosztuje? Czy może przymierzyć?</i>		• Конструкції: <i>mieć na sobie/ nosić/ ubierać się/ nakładać + biernik</i>; • Числівники + <i>złote/złotych</i>; • М'які приголосні <i>ś=si, ć=ci</i>. Лексика і комунікація: • Назви одягу; • Прикметники, які називають ознаки предметів одягу; • Кольори (повторення); • Лексика на тему зачісок; • Візерунки на одязі; • Числівники 100-1000; • Опис зовнішнього вигляду (одяг, зачіска, волосся, постава); • Покупки; • Питання в магазині: <i>Ile kosztuje? Czy może przymierzyć?</i>	– вивчення лексики на тему одягу за допомогою ілюстративних малюнків; – повторення роду іменника та прикметника за допомогою створення таблиці <i>ten – ta – to</i>; – опис речей гардеробу на основі малюнків або світлин; – продовження речень <i>Mężczyzna jest ubrany w..., Kobieta ma na sobie ..., Ja tam na sobie...</i> ; – розв'язування кросвордів; – розгадування загадок; – створення прикметникових антонімічних пар; – робота з текстом; – опис себе або іншої людини; – тренувальні граматичні вправи; – побудова простих діалогів на тему покупки одягу; – проєктна робота: намалювати, а потім описати своє улюблене вбрання;
– знають основну лексику, пов'язану з великодніми святами;	2	Великдень Лексика і комунікація:	– пошукова робота з тематичною лексикою (наприклад, знайти в

– знаходять у прослуханому тексті пісні нові поняття, пов’язані з традиціями святкування Великодня у Польщі; – дають усні та письмові відповіді на питання про великодні традиції в Польщі на основі прочитаного тексту; – знаходять спільні та відмінні ознаки в традиціях святкування Великодня в Польщі та Україні; – вміють написати вітальну листівку;		● Лексика, пов’язана з великодніми святами; ● Назви традиційних великодніх страв; ● Основна інформація на тему традицій святкування великодніх свят у Польщі; ● Написання святкових привітань.	інтернеті інформацію про те, що таке <i>śmigus-dyngus</i>, <i>palma</i>, <i>mazurek</i>, <i>baba wielkanocna</i>); – слухання пісні “<i>Piosenka wielkanocna</i>” і пошук у тексті пісні нових понять, пов’язаних із традиціями святкування Великодня у Польщі; – робота з текстом на тему великодніх традицій у Польщі; – опис основних великодніх традицій у Польщі на основі запропонованих малюнків; – створення великодньої вітальної листівки;
– знають основну лексику на тему продуктів харчування; – описують свої гастрономічні уподобання за допомогою тематичної лексики та дієслів <i>jeść</i>, <i>pić</i>; – будують висловлення за допомогою конструкцій <i>lubię</i> + <i>biernik</i>, <i>nie lubię</i> + <i>dopełniacz</i>; – вписують пропущені слова у текст пісні на основі аудіозапису;	6	Люблю їсти. Граматика та фонетика: ● Орудний відмінок (повторення і закріплення); ● Знахідний відмінок однини (повторення і закріплення); ● Родовий відмінок однини;	– слухання аудіозаписів та повторювання тематичної лексики; – вивчення лексики на тему їжі за допомогою ілюстративних малюнків; – розгадування загадок; – розв’язування кросвордів; – слухання „<i>Piosenki o niezdrawym jedzeniu</i>”, вписування пропущених слів;

– добирають назви упаковок до відповідних продуктів харчування, використовуючи форму родового відмінка однини;		● Шумні приголосні (скоромовки). Лексика і комунікація: ● Основні страви та продукти харчування; ● Назви фруктів та овочів; ● Назви упаковок; ● Окреслення кількості (<i>mało, trochę</i>).	– тренувальні граматичні вправи з використанням форм родового відмінка; – слухання діалогів, вписування пропущених слів; – лінгвістична гра: описати фрукт або овоч, не називаючи його, інші учні мають здогадатися його назву; – фонетичні вправи (прочитання фрагмента вірша „<i>Chrzyszcz</i>”;
– застосовують здобуті знання під час виконання різного виду тренувальних вправ на повторення вивченого матеріалу.	2	Ти це вже вмієш. Повторення матеріалу лекції 9-11.	– виконання тренувальних вправ на повторення вивченого матеріалу.